

Datum: 31.05.2023

Prva objava: ZDRAVA LETA ŽIVLJENJA, 2021

Kratek povzetek

Prebivalci Slovenije, ki so bili rojeni v letu 2021, lahko v povprečju pričakujejo 78 let življenja, od tega 85 % brez večje oviranosti, prebivalke pa 84 let življenja, od tega 82 % brez večje oviranosti.

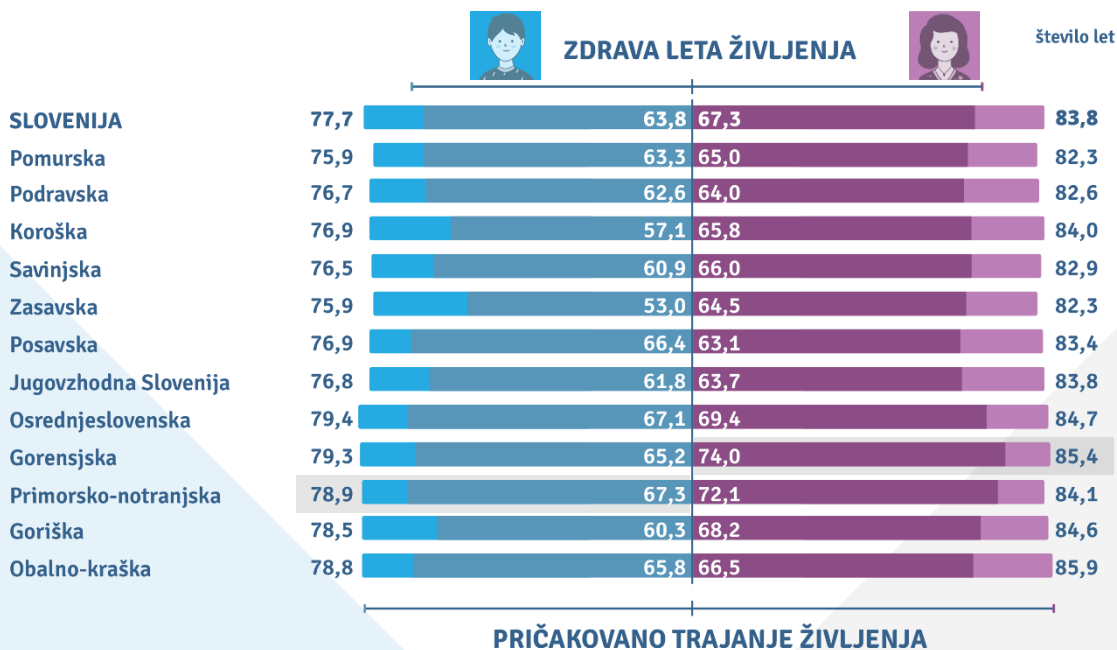
Strukturni kazalnik Zdrava leta življenja opazuje omejitve posameznika pri običajnih aktivnosti in predstavlja pričakovano trajanje življenja brez oviranosti. Kazalnik podaja odgovor na vprašanje ali se podaljševanje življenjske dobe preživi v dobrem ali slabem zdravju.

Slika: Pričakovano trajanje in zdrava leta življenja ob rojstvu, po spolu, Slovenija 2021

Dečki rojeni v letu 2021 lahko v povprečju pričakujejo 64 let, deklice rojene v enakem obdobju pa 67 let življenja brez večjih oviranosti.

Slika: Pričakovano trajanje in zdrava leta življenja ob rojstvu, po spolu in regijah, Slovenija 2021

Pričakovano trajanje življenja brez oviranosti se med regijami zelo razlikuje. Dečki, rojeni v letu 2021, lahko v svoji življenjski dobi pričakujejo najdaljše obdobje življenja brez oviranosti, če prebivajo v primorsko-notranjski regiji. Podobno velja za dekleta, rojena v istem letu, ki prebivajo v gorenski regiji.

Opis zbirke podatkov ali raziskave

Evropski strukturni kazalnik Zdrava leta življenja (angleško »Healthy Life Years« - HLY) temelji na omejitvah posameznika pri običajnih aktivnostih, in torej predstavlja pričakovano trajanje življenja brez oviranosti (oziroma Pričakovana dolžina življenja brez invalidnosti "Disability-free life expectancy" - DFLE). Kazalnik Zdrava leta življenja ob rojstvu meri število let, za katera lahko oseba ob rojstvu pričakuje preživetje brez oviranosti pri običajnih aktivnostih.

Pričakovano trajanje zdravja se najpogosteje izračunava s pomočjo Sullivanove metode. Sullivanova metoda izračunavanja pričakovanega trajanja zdravja odraža trenutno samoporočano zdravstveno stanje dejanske populacije, prilagojeno glede na stopnje umrljivosti, neodvisno od starostne strukture populacije. V letu 2020 nastopi prelom časovne vrste zaradi spremenjenega vprašanja o samoporočani dolgotrajni oviranosti. Pričakovano trajanje zdravja, izračunano s pomočjo Sullivanove metode, predstavlja število preostalih let ob določeni starosti, katera lahko posameznik pričakuje, da bo preživel v zdravju.

Kazalnik Zdrava leta življenja je v kombinaciji s kazalnikom Pričakovanega trajanja življenja merilo funkcionalnega zdravstvenega stanja populacije. Daljšanje življenjske dobe ni sorazmerno z izboljševanjem zdravstvenega stanja populacije, saj postajajo kronične bolezni, slabotnost in invalidnost vse bolj razširjene zdravstvene tegobe starejših starostnih skupin. Če se leta zdravega življenja povečujejo hitreje, kot je rast pričakovane življenjske dobe populacije, potem to nakazuje, da ljudje živijo dlje in s tem tudi večji del svojega življenja preživijo brez omejitev oziroma invalidnosti.

Kazalnik je del osnovnega nabora evropskih strukturnih kazalnikov, pomen pa poudarja tudi Lizbonska strategija. Kazalnik se uporablja za:

- spremljanje zdravja kot dejavnika produktivnosti oz. gospodarskega dejavnika,
- upoštevanje kakovosti življenja,
- merjenje zaposljivosti starejših delavcev,
- spremljanje napredka pri dostopnosti, kakovosti in vzdržnosti zdravstvenega varstva.

Pravna podlaga za zbiranje podatkov:

Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 - ZIUOPDVE, 203/20 - ZIUPOP DVE, 112/21 - ZNUPZ, 206/21 - ZDUPŠOP)

Uporabne povezave:

- [Podrobnejša metodološka pojasnila](#)
- [NIJZ Podatkovni portal](#)
- [Zdravje v občini](#)
- [Letopis](#)